

TIETOTEKNIIKAN MATEMATIIKKA

Harjoitus 4 syksy 2019

- Luettele seuraavat joukot alkioittain: (i) $\{x \in \mathbb{R} \mid |x| = 1\}$ (ii) $\{x \in \mathbb{Z} \mid |x| < 10\}$ (iii) $\{x \mid x = y^2 \text{ jollakin } y \in \mathbb{Z} \text{ ja } x < 30\}$ (iv) $\{xy \mid x \in \{-1, 0, 1\}, y \in \{1, 2, 3, 4, \dots\}\}$. (v) $\{x \in \mathbb{Z} \mid x^2 = 2\}$.
  - Kirjoita seuraavat joukot muodossa $\{\text{lauseke} \mid \text{ehto}\}$: (i) $\{3, 8, 13, 18, \dots\}$
(ii) $\{\dots, \frac{1}{81}, -\frac{1}{27}, \frac{1}{9}, -\frac{1}{3}, 1, -3, 9, -27, 81, \dots\}$.
- Mitä ehtoja joukkojen M ja N tulee täyttää (kussakin kohdassa erikseen), jotta seuraavat väittämät olisivat tosia a) $M \cup N = M$ b) $M \cap N = M$ c) $M \setminus N = M$ d) $M \setminus N = \emptyset$ e) $M \setminus N = N \setminus M$.
- Olkoon $n \geq 1$ kokonaisluku. Ei-negatiivisille kokonaisluville a ja b on $a = b \pmod n$, jos ja vain jos a :lla ja b :llä on sama jakojäännös luvulla n jaettaessa. Olkoon R suhde ei-negatiivisten kokonaislukujen joukossa, jolle
  - $(a, b) \in R$ jos ja vain jos $a = b \pmod 4$,
  - $(a, b) \in R$ jos ja vain jos $(a = b \pmod 4 \text{ tai } a = b \pmod 6)$ .Tutki molemmissa tapauksissa onko R ekvivalenssisuhde ei-negatiivisten kokonaislukujen joukossa. Jos on, niin määrää R :n ekvivalenssiluokat. Jos R ei ole ekvivalenssisuhde, niin perustele miksi ei.
- Olkoot $A = \{1, 2, 3, 4\}$ ja $B = \{1, 2\}$. Mitkä ovat joukot (i) $A \times B$ (ii) $B \times A$ (iii) $B \times B$ (iv) $\{x \in \mathbb{R} \mid 0 \leq x \leq 1\} \times B$.
  - Olkoon $U = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\}$. Määritellään joukon U suhde R seuraavasti:

$$(u, v) \in R \text{ täsmälleen silloin kun } u - v \text{ on tasan jaollinen luvulla } 3.$$

Tutki on R ekvivalenssisuhde joukossa U . Jos on, niin määrää R :n ekvivalenssiluokat. Jos R ei ole ekvivalenssisuhde, niin perustele miksi ei.

- Kylässä on miespuolinen parturi, joka ajaa niiden ja vain niiden kylän miesten parran jotka eivät aja omaa partaansa. Ajaako parturi oman partansa?
- Määrää vähintään 11 alkioita sisältävä joukko A ja joukon A sellainen osittainjärjestys $\preceq$, että järjestyksellä $\preceq$ on joukossa A täsmälleen 2 maksimaalista ja täsmälleen 4 minimaalista alkioita. Piirrä määrittelemäsi osittainjärjestyksen $\preceq$ järjestyksukuviota ja merkitse siihen kaikki minimaaliset ja maksimaaliset alkioita. Määrää myös joukon A osajoukko, jossa määrittelemäsi järjestys on jonojärjestys. Määrää lisäksi osittainjärjestyksesi kanssa yhteensopiva jonojärjestys.
- Olkoon perusjoukkona U Tietotekniikan matematiikan 1. välikokeeseen syksyllä 2019 ajoissa ilmoittautuneet opiskelijat (eli se joukko jonka välikoe tarkastetaan). Määrää jokin joukon U suhde joka on antisymmetrinen ja transitiivinen, mutta ei ole osittainjärjestys.
- Vanhassa lasten pelissä kaksi pelaajaa valitsee kumpikin yhtäaikaan sovituin käsimerkin joko sakset, kiven tai paperin. Häviöjä saadaan selville seuraavien tietojen perusteella:
  - kivi häviää paperille (paperi peittää kiven)
  - sakset häviävät kivalle (kivi tylsyyttää sakset)
  - paperi häviää saksille (sakset leikkaavat paperia)Jos pelaajat valitsivat saman esineen, niin kumpikaan ei hävinnyt. Määritellään joukon $U = \{\text{sakset, kivi, paperi}\}$ suhde R seuraavasti:

$$(X, Y) \in R \text{ täsmälleen silloin kun } X \text{ ei häviä } Y \text{ :lle.}$$

Onko suhde R refleksiivinen, symmetrinen, antisymmetrinen ja/tai transitiivinen? Perustele vastauksesi

- Olkoon perusjoukko U kaikki Oulun yliopiston opiskelijat. Määrittele joukon U suhde, joka on refleksiivinen, mutta ei ole ekvivalenssisuhde, eikä osittainen järjestys.